

FULTON J. SHEEN PÜSPÖK

A New York-i Columbia egyetem nagy egykötetes enciklopédiájában, amely 2-3 évenként új kiadást ér meg, ezt olvashatjuk John Fulton Sheen püspökről: „Amerikai, római katolikus egyházi férfiú. El Paso-ban (Texas) született 1895-ben. Illinois állam Bourbonnais nevű városában érettségizett a jezsuita atyák iskolájában. A washingtoni Katolikus Egyetemen szerzett grádust teológiából és kánonjogból, majd a löveni (Belgium) egyetemen filozófiai doktorátust (1923). A következő évben a teológiából is doktori fokozatot nyert Rómában. 1926-ban már tanár a washingtoni Katolikus Egyetemen. 1934-ben pápai kamarás, egy évre rá pápai prelátus lett. 1966-ban kapott kinevezést Rochester (New York állam) püspöki székébe. Kiváló szónok. 1930-ban kezdte rádió-előadásait, amelyek igen nagy hallgatóságot vonzottak köréje. Hitvédő. Filozófiai téren az ateizmus, pszichológiai vonalon pedig a freudizmus ellen küzdött igen hatásosan. Nagy számmal vannak olyanok, akik konverziójukat „Bishop Sheen'-nek tulajdonítják.”

„Amerikai, római katolikus egyházi férfiú.” Legtömörebben így jellemezhető. Karaktere, gondolkozásmódja tipikusan amerikai, annak minden gyakorlati jótulajdonságával: reális életszemlélet, alkalmazkodó készség, finansiális érzék. Ugyanakkor alapos és külföldön is folytatott tanulmányai révén rendelkezik azokkal a klasszikus filozófiai és lélektani ismeretekkel, amelyek az átlag amerikaiban felületesek vagy zsurnalisztikusak.

Felhasznál minden eszközt, hogy minél több lélekhez eljusson. A szószéken és konferenciákon kívül főleg a rádiót, televíziót és az újságokat. Minden nagyobb amerikai újságban állandó vasárnapi rovata volt évtizedeken át, s van még ma is. Ezek aránylag rövidék: két negyedoldalmi kolumna, napi problémákat érintenek és az egyszerű stílus ellenére is igen mélyek. Sok hasonlatot használ a modern életből, hogy megértesse témáját. Pl. amikor a lélek tudatalatti világát az amerikai háztípus „cellar”-jéhez hasonlítja (a ház pincészerű alagsora), ahol általában azokat a dolgokat raktározzák el, amit nem akarnak, hogy mások lássanak: régi bútorok, stb. A televízióban 1952 óta szerepelt állandó műsorával, amelynek a címe is kifejezi optimista, derűs kereszténységét: Erdemes élni! (Life is Worth Living) „Katolikus órái” a rádióban az egész Egyesült Államokban népszerűek voltak. Mindezt a tevékenységet még kiegészítette az egyetemeken és körútjain folytatott előadás-sorozatokkal, nemcsak az USA-ban, hanem Európában is. Amellett kb. 60 könyv szerzője. Húsz éve igazgatója a Hitterjesztés Műve Amerikai Nemzeti Bizott-

ságának: 160 egyházmegye missziós munkáját koordinálja, több mint 100 000 missziós pap munkáját kíséri figyelemmel és anyagi segítséggel, felkeltve az amerikai katolikusok érdeklődését és áldozatkészségét. A sikert nagyban elősegítette „Misszió, Világmiszió” c. folyóirata is.

XII. Pius pápa 1951-ben nevezte ki címzetes püspökké, de csak 1966-ban lett valóságos főpásztor. Erős szociális érzéke, a négerrel melletti kiállása először hozta itt összeütközésbe a hívek egyrészével. Így érthető, hogy élve az alkalommal, 75. évében lemondott püspöki székéről és megérdemelt nyugalomba vonult. A pápa Newport c. érsekévé nevezte ki és most könyveinek él.

Stílusa az elvont témáknál is világos, érthető, életszerű. Nagy tudása, olvasottsága, életismerete képesíti arra, hogy színes, mozaikszerű képet állítson össze témájáról. Külön említést érdemel humora, amely az amerikai ember életéből vett apró „sztorikból” és szellemes oldalvágásokból van összetéve. Széleskörű lélektani, pedagógiai, szociológiai ismeretei mellett ismeri nemcsak a saját házatáját, de más világnézetek portáján is otthonos. Ugyanakkor érezhető szavain a hazája és egyháza iránti őszinte szeretet. Gondolataival nemcsak a hitet akarja erősíteni, hanem bátorítani, felüdíteni is a munka és az üzlet robotjában kifáradt amerikai lelkét. Vizsgálat alá veszi a modern társadalom hiedelmeit, értékeléseit; nagy megértéssel kommentálja őket, és igen gyakorlati tanácsokat ad, hogyan hozhatók összhangba az Egyház képviselte isteni értékrenddel. Az „Isten meghalt” filozófiából kimutatja a modern ember nagy magányérzetét, és modern szentek életével világítja meg, hogyan szabadulhat ki ebből a csapdából: az önző én feloldásával a közösség, az embertestvér szolgálatában. Legvonzóbb tulajdonsága azonban talán egészséges, erőteljes optimizmusa. Az a típus, aki maga is átérzi az igazság birtoklásának örömét, így még azok is, akik világnézetileg más elveket vallanak, tisztelettel és némi irigységgel tekintenek reá ebben a viszálkodó és kétségekben gyötrődő világban.

Témáinak jellemzésére idézzük néhány könyvének címét: Gyermekek és szülők (figyeljük meg a sorrendet), Az ember korszakai, Magányosság, A tudatalatti világ rejtett kincsei, Háború a bőség ellen, A nyugati civilizáció haldoklása!? Kollektív élet, kollektív halál, Út a lelki béke felé, Az Isten halála, A távollevő Isten, Modern szentek, Lábnymok egy sötétedő erdőben, Menekülés. Könyvei közül sok kerül újra sajtó alá, pl. az első helyen említett 1957 óta úgyszólván minden évben új kiadást ért meg. Ez is mutatja, hogy ért az emberek nyelvén.

Sheen püspök célja az, hogy minden embernek segítséget nyújtson leg-sürgősebb feladata megoldásához: élete értelmének felismeréséhez, lelki békéje, vigasza megtalálásához. Gondolatai ma is frissek, életszerűek, mert örök igazságok forrásaiból merített.

Dr. Miskolczy Kálmán